

1. **MLE regrese:** Máte na střeše senzor, který měří fyzikální veličinu $x \in \mathbb{R}^+$ související s rychlostí větru, jako je např. úhlová rychlost větrného mlýnku. Předpokládáme, že pro dané měření x , má rychlost větru $y \in \mathbb{R}^+$ Rayleighovo rozdělení pravděpodobnosti:

$$p(y|x, w) = (y - wx) \exp(-(y - wx)^2)$$

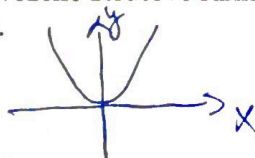
kde $w \in \mathbb{R}$ je neznámý parametr.

- 1.1 Dostanete trénovací sadu $\mathcal{D} = \{(x_1, y_1) \dots (x_N, y_N)\}$ měřených veličin x_i a odpovídajících rychlostí větru y_i . Zapište optimalizační problém, který odpovídá maximálně věrohodnému odhadu parametrů modelu w a pokud je to možné, zjednodušte výsledný optimalizační problém na vhodnou ztrátovou funkci.

MLE: $\max_w \prod p(y_i|x_i, w)$ ✓

$$\begin{aligned} w^* &= \arg\max_w \prod p(y_i|x_i, w) = \arg\max_w \prod (y_i - wx_i) e^{-(y_i - wx_i)^2} \\ &= \arg\max_w \sum (y_i - wx_i) - (y_i - wx_i)^2 = \arg\max_w \sum y_i - wx_i - y_i^2 + 2y_iwx_i - w^2x_i^2 \\ &= \arg\max_w \sum y_i - y_i^2 + \sum 2y_iwx_i - wx_i - w^2x_i^2 \end{aligned}$$

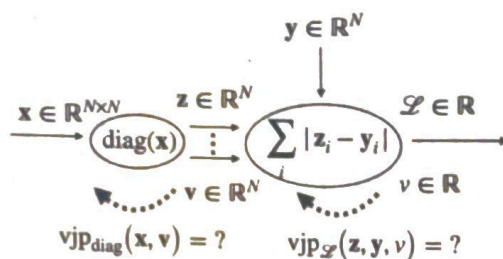
- 1.2 Nakreslete výpočetní graf odvozené ztrátové funkce pro jeden trénovací příklad (x, y) a spočítejte jeho gradient.

$$\text{grad} = 2yx - x - 2wx^2$$

- 1.3 Uvažujte nyní, že 1/10 měření nesouvisí se skutečnou rychlostí větru (např. kvůli nějaké vnitřní poruše senzoru). Proto v 1/10 všech tréninkových příkladů pochází rychlost větru y z rovnoměrného rozdělení $y \sim U(0, y_{\max})$. Nakreslete tvar rozdělení pravděpodobnosti, které modeluje takový případ.

2. **Vector-jacobian-product:** Uvažujte výpočetní graf níže:

Graf se skládá ze dvou funkcí:

- a) $\text{diag}(\mathbf{x})$ funkce, která vrácí úhlopříčku vstupní matice $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^{N \times N}$ jako sloupcový vektor $\mathbf{y} \in \mathbb{R}^N$, který je složený z diagonálních prvků. Například pro $N = 3$, funkce funguje následovně:

$$\mathbf{y} = \text{diag}(\mathbf{x}) = \text{diag} \left(\begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & x_{13} \\ x_{21} & x_{22} & x_{23} \\ x_{31} & x_{32} & x_{33} \end{bmatrix} \right) = \begin{bmatrix} x_{11} \\ x_{22} \\ x_{33} \end{bmatrix}$$

- b) L1-ztrátová funkce, která je definována jako součet absolutních hodnot rozdílů:

$$\mathcal{L} = \sum_i |z_i - y_i|$$

- 2.1 Navrhněte efektivní implementaci funkce vracující **vector-jacobian-product** $\text{vjp}_{\text{diag}}(\mathbf{x}, \mathbf{v})$, kde vektor $\mathbf{v} \in \mathbb{R}^N$ je upstream gradient.

Funkce má rozmístit prvky $\vec{v}$ na diagonále nulové matice

✓ 2

- 2.2 Vypočtete gradient ztrátové funkce $\mathcal{L}$ vzhledem k $\mathbf{x}$ (tj. $N \times N$ matice).

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial x_{11}} = \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial y_1} \cdot \frac{\partial y_1}{\partial x_{11}} \quad \leftarrow y_1 = x_{11} \Rightarrow \frac{\partial y_1}{\partial x_{11}} = 1$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial x_{N,N}} = \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial y_N} \cdot \frac{\partial y_N}{\partial x_{N,N}} \quad \leftarrow y_N = x_{N,N} \Rightarrow \frac{\partial y_N}{\partial x_{N,N}} = 1$$

$$\text{grad}(|z_i - y_i|) = \begin{cases} -1, & z_i - y_i > 0 \\ 1, & z_i - y_i < 0 \end{cases}$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \mathbf{x}} = \begin{bmatrix} -\text{sign}(z_1 - y_1) & 0 & \dots & 0 \\ 0 & -\text{sign}(z_2 - y_2) & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & \dots & \dots & -\text{sign}(z_N - y_N) \end{bmatrix} \quad \checkmark \quad 2$$

- 2.3 Diskutujte rozdíl mezi vaší efektivní implementací vjp_{diag} a naivním násobením jakobiánů (pouze jedna krátká věta).

Efektivní implementace bude rychleji a snadněji

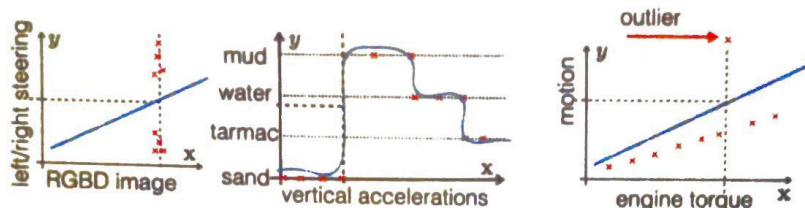
✓

1

3. Losses and Overfitting:

- 3.1 Během přednášek jsme diskutovali následující tři problémy, které se objevují při fitování funkce do dat ve smyslu nejmenších čtverců. **Jaký je hlavní zdroj, který tyto problémy způsobuje?** Vyberte právě jednu odpověď.

- overfitting
  - underfitting
  - ✗ - výsledný problém je nepříznivý pro optimalizaci (velké plochy s nulovým gradientem)
  - odpovídající tvar ztrátové funkce má ostré minimum, které způsobuje špatné zobecnění testovacích dat
  - ⊖ model předpokládá, že výstupy y mají normální (Gaussovské) rozdělení pro danou hodnotou x .
  - KL-divergence není definována
  - je velký rozdíl mezi trénovacím/testovacím pravděpodobnostním rozdělením (training/testing distribution mismatch).
- 3.2 Jak mohou omezit přefitování (overfitting)? Vyberte žádnou, jednu nebo více odpovědí:
- 0,3
- Nikdy nepředpokládat Gaussovský šum.
  - ✓ - Použití hodně velké (ideálně nekonečné) datové sady
  - Vyhnout se plochému minimu (flat minimum) ve ztrátové funkci
  - Musím udržovat váhy v klasifikátoru/regresoru vždy kladné.
  - Musím udržovat váhy v klasifikátoru/regresoru vždy záporné.
  - Musím použít co nejhlubší konvoluční síť.
  - ⊖ Musím použít správný model, který zahrnuje co nejvíc apriorních znalostí o řešeném problému.
  - ⊖ Vyhnout se ostrému minimu (sharp minimum) ve ztrátové funkci.
  - Použít plně diferencovatelnou ztrátovou funkci.
  - Implementovat všechny Vector-Jacobian-Product funkce na GPU.
  - Vždy předpokládat Gaussovský šum.

3.5

- 3.3 Označte, které z následujících tvrzení jsou PRAVDA/NEPRAVDA:

PRAVDA ✓ - 2D fitování přímky ve smyslu nejmenších čtverců odpovídá minimalizaci KL-divergence mezi skutečným rozdělením dat p_{data} a normálním (Gaussovským) rozdělením s lineárním průměrem zkonstruovaným následovně

$$p(\mathbf{x}, y | \mathbf{w}) = \mathcal{N}(y; w_1 x + w_0, \sigma^2)$$

NEPRAVDA ✓ - Hodnota globálního optima následujícího problému je vždy rovna nule

$$\min_{\mathbf{w}} D_{KL}(p_{data}(\mathbf{x}, y) \parallel p(\mathbf{x}, y | \mathbf{w})) = 0$$

PRAVDA ✓ - Hodnota globálního optima následujícího problému je vždy nezáporná

$$\min_{\mathbf{w}} D_{KL}(p_{data}(\mathbf{x}, y) \parallel p(\mathbf{x}, y | \mathbf{w})) \geq 0$$

NEPRAVDA ✓ - Konvoluční síť se nikdy nepřefitovává na obrazových datech.

NEPRAVDA ✓ - $D_{KL}(p_{data}(\mathbf{x}, y) \parallel p(\mathbf{x}, y | \mathbf{w}))$ je monotónně rostoucí funkce vah $\mathbf{w}$.

NEPRAVDA ✓ - $D_{KL}(p_{data}(\mathbf{x}, y) \parallel p(\mathbf{x}, y | \mathbf{w}))$ má právě jedno lokální minimum.

PRAVDA ✓ - Gradient konvoluční vrstvy lze spočítat jako konvoluci.

PRAVDA ✗ - Každý vstup do konvoluční vrstvy vždy ovlivňuje všechny pixely ve výstupní příznakové mapě (feature map).

$$M = \left\lfloor \frac{N + 2 \text{pad} - K}{\text{stride}} + 1 \right\rfloor$$

4. Convolution: Předpokládejme, že vstupní příznaková mapa (feature map) do konvoluční vrstvy je $3 \times 10 \times 10$ in

- 4.1 Jaká je velikost a počet konvolučních jader/filtrů (kernels/filters), pokud by výstup měl být $10 \times 3 \times 3$? (předpokládejme $\text{stride}=1$, $\text{padding}=0$ a $\text{dilation\_rate}=1$)

$$3 = \left\lfloor \frac{10 + 2 \cdot 0 - K}{1} \right\rfloor + 1 = 10 - K + 1 ; K = 8.$$

$$k\_size = 3 \times 8 \times 8 \checkmark$$

$$k\_number = 10 \checkmark$$

- 4.2 Jaký je padding konvoluční vrstvy, pokud je velikost jádra/filtru $3 \times 3 \times 3$ a výstup by měl být $7 \times 12 \times 12$ (stride=1 a dilation_rate = 1)?

$$12 = \left\lfloor \frac{10 + 2 \text{pad} - 3}{1} \right\rfloor + 1 = 8 + 2 \text{pad}$$

$$\text{pad} = 2 \checkmark$$

- 4.3 Uvažujme síť sestávající se ze dvou konvolučních vrstev (bez jakékoli aktivační funkce). Každá vrstva má pouze jedno jádro 3×3 následujícího tvaru:

$$W = \begin{bmatrix} w_{11} & w_{12} & w_{13} \\ w_{21} & w_{22} & w_{23} \\ w_{31} & w_{32} & w_{33} \end{bmatrix}, V = \begin{bmatrix} v_{11} & v_{12} & v_{13} \\ v_{21} & v_{22} & v_{23} \\ v_{31} & v_{32} & v_{33} \end{bmatrix}$$

Můžete tyto dvě vrstvy nahradit plně propojenou vrstvou (fully-connected layer)? Pokud je to možné, jaké budou její váhy? Pokud to není možné, zdůvodněte.

Je to možné $\checkmark$

Pr $\text{img} = 3 \times 3$ $W = 2 \times 2$ $V = 2 \times 2$ $W = \begin{bmatrix} w_{11} & w_{12} \\ w_{21} & w_{22} \end{bmatrix}$

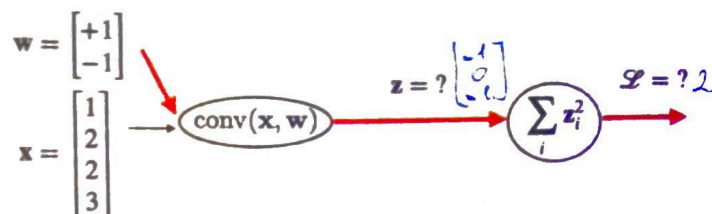
$$\text{img} = \begin{bmatrix} x_{1,1} & x_{1,2} & x_{1,3} \\ x_{2,1} & x_{2,2} & x_{2,3} \\ x_{3,1} & x_{3,2} & x_{3,3} \end{bmatrix}$$

$$\text{conv}(\text{img}, W) = \begin{bmatrix} x_{1,1}w_{11} + x_{1,2}w_{12} + x_{2,1}w_{21} + x_{2,2}w_{22} & x_{1,2}w_{11} + x_{1,3}w_{12} + x_{2,2}w_{21} + x_{2,3}w_{22} \\ x_{2,1}w_{11} + x_{2,2}w_{12} + x_{3,1}w_{21} + x_{3,2}w_{22} & x_{2,2}w_{11} + x_{2,3}w_{12} + x_{3,2}w_{21} + x_{3,3}w_{22} \end{bmatrix}$$

$$\text{conv}(\text{img}, V) =$$

- 4.4 Uvažte následující výpočetní graf s 1D konvolucí. Vypočtete $\frac{\partial z}{\partial w}$ a $\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial w}$:

0

$$\mathbf{z} = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \quad \mathcal{L} = 1 + 0 + 1 = 2$$

$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \mathbf{w}} = \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \mathbf{z}} \cdot \frac{\partial \mathbf{z}}{\partial \mathbf{w}}$$

$$\begin{bmatrix} 2z_1 \\ 2z_2 \\ \vdots \\ 2z_n \end{bmatrix} \times$$

$$\frac{\partial \mathbf{z}}{\partial \mathbf{w}} =$$

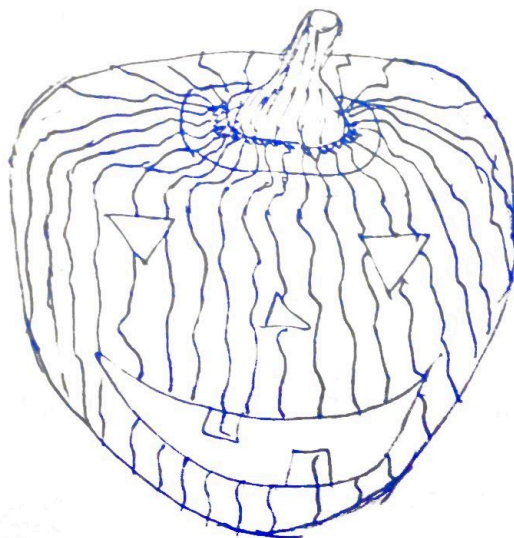
$$\frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \mathbf{w}} =$$

5. Napište nám cokoliv co se vám zatím líbilo/nelíbilo a jak bychom to měli změnit. Pokud máte stále dost času, nakreslete nám obrázek na téma "Učení robotů a Halloween". Vybraná díla budou zveřejněna na stránkách předmětu, nejkreativnější výtvar bude odměněn lahvičkou.

Nelíbilo se mi, že všechny ty příklady jsme neprobírali na cvičeních. Líbí se mi systém přípravy na cvičení předmětu OPT, dostáváme každý týden pár úloh a máme je vyřešit ke příštímu cvičení. Na cvičení probíráme jejich řešení. Podle mě by bylo by dobrý implementovat podobný systém v tomto předmětu.

Obvyčejný kvíz na přednášce UROB:

- a) Evil Morty
- b) Jack
- c) Vedoucí katedry elektrotechniky
- d) Andrej Babiš
- e) Nevím